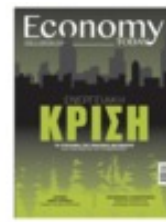

Περιεχόμενα

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ...	ECONOMY TODAY 01/05 / <u>2022</u> σελ.26,27
2. ΥΠΑΡΚΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ Ο...	ECONOMY TODAY 01/05 / <u>2022</u> σελ.22,23
3. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ...	ECONOMY TODAY 01/05 / <u>2022</u> σελ.16,17
4. ΠΡΟΣ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ECONOMY TODAY 01/05 / <u>2022</u> σελ.10,11
5. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ECONOMY TODAY 01/05 / <u>2022</u> σελ.3
6. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΠΟΛΙΤΗΣ 09/05/ <u>2022</u> σελ.19
7. ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ	ΠΟΛΙΤΗΣ 09/05/ <u>2022</u> σελ.19
8. SPIRIT ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΧΟΡΟΥ	ΠΟΛΙΤΗΣ 09/05/ <u>2022</u> σελ.16
9. AEGISLIMPL ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΩΝ ΟΕ 10 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ	Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 08/05 / <u>2022</u> σελ.15

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Το να απαρτίζεται μια επιχείρηση από άτομα που κατέχουν όλες τις απαραίτητες γνώσεις γύρω από το θέμα αυτό, δημιουργεί συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη και ευημερία.

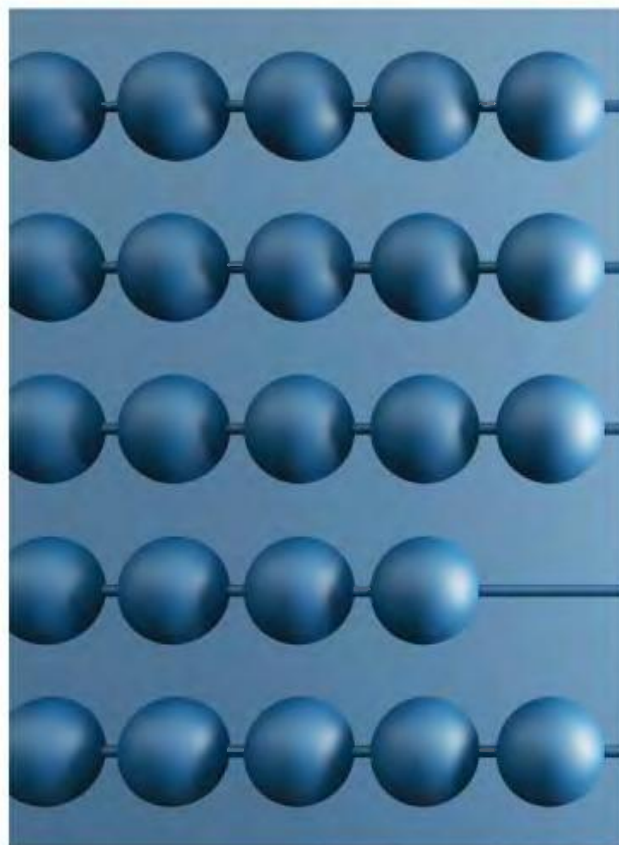
ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Γενικού Διευθυντή της Ομοσπονδίας
Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)

Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός ορίζεται, από έρευνα που έγινε από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ως «ο συνδυασμός συνειδητότητας, γνώσης, δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών, στοικεία τα οποία είναι απαραίτητα για τη λήψη σωστών χρηματοοικονομικών αποφάσεων, με απώτερο στόχο την επίτευξη της ατομικής χρηματοοικονομικής ευημερίας».

Ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός είναι ένα φαινόμενο το οποίο παρατηρείται συχνά, τόσο στην Κύπρο όσο και σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με έρευνα των Standard & Poor's του 2014 με

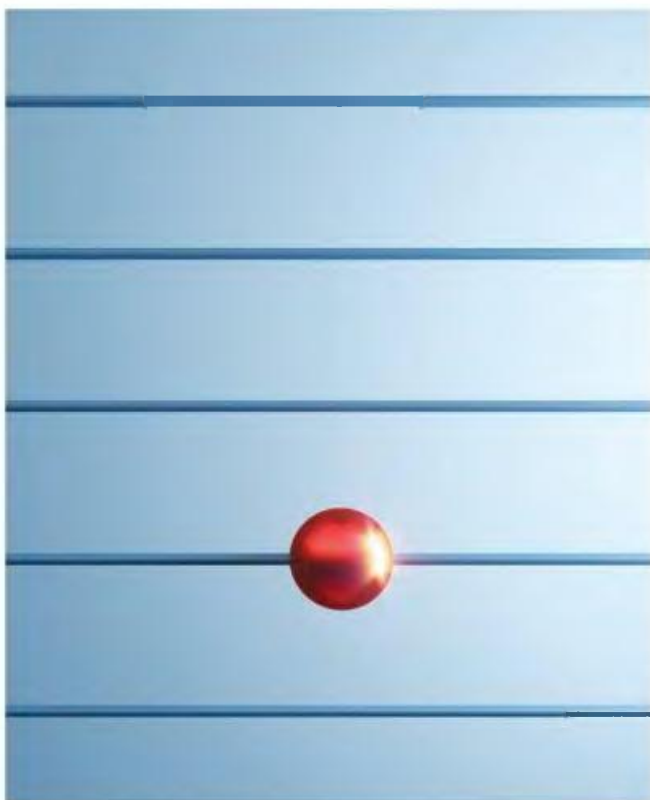
θέμα «Ratings Services Global Financial Literacy Survey», ένας στους δύο Ευρωπαίους πολίτες χαρακτηρίζεται ως χρηματοοικονομικά αναλφάβητος, ενώ σε πιο πρόσφατη έρευνα που έγινε στην Κύπρο από το ΤΕΠΑΚ, μόνο το 37% θεωρείται χρηματοοικονομικά εγγράμματο. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλα τα ευρήματα, τόσο διεθνώς όσο και στη χώρα μας, καταδεικνύουν ότι το πρόβλημα παρουσιάζεται ακόμα πιο έντονο στις γυναίκες. Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), μέσω της δράσης της, πάντα πρωτοστατούσε στις ίσες ευκαιρίες μεταξύ ανδρών και γυναικών, οπότε θεωρούμε επιτακτική ανάγκη για εξισορρόπηση και ως προς το φαινόμενο αυτό.

Το πιο πάνω θέμα, εκτός του

ΕΡΕΥΝΕΣ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΤΙ ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΕΙΝΟΥΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

γεγονότος ότι αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο που χρειάζεται σωστή διαχείριση, τόσο για την εκπαίδευση των παιδιών όσο και των ενηλίκων που δεν έχουν τις απαραίτητες και βασικές χρηματοοικονομικές γνώσεις, είναι εξαιρετικά σημαντικό και ως προς την εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής δραστηριότητας μιας χώρας. Άλλωστε, όπως παρατηρήθηκε στο «The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence» από τις Annamaria Lusardi και Olivia S. Mitchell, βάσει του οικονομικού μοντέλου που ανέπτυξαν, το 82% των ατόμων νεαρής ηλικίας που αποκτούν τις απαραίτητες γνώσεις πριν μπουσ στην αγορά εργασίας έχει καλύτερες προοπτικές για

καλύτερη οικονομική κατάσταση στο μέλλον. Συνεπώς, μπορούμε να αντιληφθούμε τη σημαντικότητα του χρηματοοικονομικού εγγραμματισμού, τόσο ατομικά όσο και για το σύνολο της οικονομίας μιας χώρας.

ΥΓΙΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τη θετική επιχειρηματική απόδοση, όπως δείχνουν όλα τα ευρήματα, συνεπώς είναι σημαντικό για τις επιχειρήσεις, και ειδικότερα τις μικρομεσαίες, να στελεκώνονται από άτομα με τις απαραίτητες γνώσεις. Ιδιαίτερα στην Κύπρο, όπου το 99% των επιχειρήσεων είναι μικρομε-

σαίες και οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες ασχολούνται με την καθημερινή οικονομική διαχείριση των επιχειρήσεών τους. Με την κατάλληλη εκπαίδευση θα μπορούσαν να διαχειρίζονται πιο σωστά και πιο αποτελεσματικά την ταμειακή τους ροή και να έχουν καλύτερη αντίληψη για τα φορολογικά θέματα και τον προϋπολογισμό τους, για την πρόβλεψη κερδών και γενικά για τον σχεδιασμό για μελλοντικά πλάνα των επιχειρήσεων. Η ΟΕΒ, ως ο κυριότερος εκπρόσωπος των επιχειρήσεων του τόπου, προωθεί τη συνεχή επιμόρφωση και εκπαίδευση και συμβάλλει στην εξάλειψη τέτοιων κοινωνικών φαινομένων, μέσω ημερίδων, σεμιναρίων, διαλέξεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΑΓΚΑΛΙΑΣΤΕΙ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΡΠΩΘΕΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΑΣ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΛΦΑΡΙΘΗΤΙΣΜΟ

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλληλα με τους ιδιοκτήτες / διοικητικούς συμβούλους, εξίσου σημαντικό είναι και για το υπόλοιπο προσωπικό. Έρευνες δείχνουν ότι οι χρηματοοικονομικά εγγράμματοι άνθρωποι τείνουν να είναι πιο ευτυχισμένοι στον χώρο εργασίας τους και με αυξημένη παραγωγικότητα. Όπως αναφέρει σε άρθρο του ο Επίκουρος Καθηγητής Χρηματοοικονομικών του ΤΕΠΑΚ δρ Παναγιώτης Ανδρέου, τα χρηματοοικονομικά εγγράμματα άτομα έχουν διπλάσιες πιθανότητες να απασχολούνται και σχεδόν τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες να κερδίσουν υψηλότερους μισθούς από τον διάμεσο μισθό που λαμβάνουν άτομα με χαμηλές χρηματοοικονομικές γνώσεις και δεξιότητες. Οι επιχειρήσεις, ως εκ τούτου, είναι χρήσιμο να προωθούν ενημερωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα για τους υπαλλήλους σε σχέση με τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό, κάτι το οποίο θα οδηγήσει και σε

υψηλότερη αποδοτικότητα. Το να απαρτίζεται μια επιχείρηση από άτομα που κατέχουν όλες τις απαραίτητες γνώσεις γύρω από το θέμα αυτό, δημιουργεί συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη και ευημερία και ως συνεπακόλουθο καλύτερο επίπεδο ζωής για το σύνολο της κοινωνίας.

Ο επιχειρηματικός κόσμος της Κύπρου έχει αποδείξει πολλές φορές ότι μπορεί να ανταποκριθεί επάξια και με επιτυχία στις προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει, είτε αυτές ονομάζονται κρίσεις, είτε πόλεμος, είτε πανδημία. Όμως, θέματα όπως ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός μπορούν να αποτελέσουν ανασταλτικό παράγοντα για τη διατήρηση και εξέλιξη υψηλού επιπέδου στο επιχειρείν. Είναι ανάγκη να αγκαλιαστεί από όλους τους κλάδους επιχειρήσεων η προσπάθεια για την επιμόρφωση του κοινωνικού συνόλου και να καρπωθεί η οικονομία μας τα οφέλη από τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και πολλές χώρες-μέλη έχουν εγκύψει στο θέμα αυτό τα τελευταία χρόνια και θεσμοθετούν μηχανισμούς για τη διάδοση της χρηματοοικονομικής γνώσης και την καταπολέμηση του χρηματοοικονομικού αναλφαριθμητισμού. Η ΕΕ προωθεί με χορηγίες τη διεξαγωγή ειδικών σεμιναρίων και εκδηλώσεων, μέσω εμπλεκόμενων οργανισμών και φορέων, για την επίτευξη της επιμόρφωσης όλων των ομάδων του πληθυσμού. Στην Κύπρο έχει δημιουργηθεί ειδική Ad Hoc Επιτροπή υπό την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας για δημιουργία Εθνικής Στρατηγικής Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού, η οποία αναμένεται να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο το επόμενο διάστημα.

2. ΥΠΑΡΚΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ Ο...

Μέσο: ECONOMY TODAY

Ημ. Έκδοσης: . . .01/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 22

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

ΥΠΑΡΚΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ Ο ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

Το **TEPAK** έχει αναλάβει πρωτοβουλίες και εκπονεί πλάνο για την προώθηση της χρηματοοικονομικής παιδείας ευρύτερα ανάμεσα στην κοινωνία.

«**Ο** χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός είναι υπαρκτό πρόβλημα στην Κύπρο και η καλλιέργεια χρηματοοικονομικής παιδείας πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα της Πολιτείας». Το πιο πάνω υπογραμμίζει σε συνέντευξή του στο περιοδικό **Economy Today** ο **δρ Παναγιώτης Ανδρέου**, Αναπληρωτής Καθηγητής Χρηματοοικονομικής στο Τμήμα Εμπορίου, Χρηματοοικονομικών και Ναυτιλίας του **Τεχνολογικού Πανεπιστημίου** Κύπρου και μέλος της Ad-Hoc Επιτροπής για τη διαμόρφωση «Εθνικής Στρατηγικής για την προώθηση του Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού και της Χρηματοοικονομικής Παιδείας».

Πατί ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός και η καλλιέργεια χρηματοοικονομικής παιδείας έχουν αποκτήσει τόσο μεγάλη σημασία;
Ασχολούμαι συστηματικά με το ζήτημα του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού από το 2016. Τα ευρήματα από τις έρευνές μου καταδεικνύουν ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός υφίσταται ως έντονο πρόβλημα στην Κύπρο, τόσο σε επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων όσο

και σε επίπεδο συμπεριφοράς. Οι έρευνες καταγράφουν επίσης τις εν δυνάμει αρνητικές επιπτώσεις του χρηματοοικονομικού αναλφαριθμητισμού. Μεταξύ άλλων, δείχνουν ότι τα χρηματοοικονομικά αναλφαριθμητικά άτομα τείνουν να μη διαχειρίζονται σωστά το χρέος τους, να έχουν αυξημένη πιθανότητα να πέσουν θύματα οικονομικής απάτης και να χρησιμοποιούν λιγότερο συχνά τη χρηματοοικονομική τεχνολογία, επιδεικνύοντας ταυτόχρονα μικρότερη εμπιστοσύνη στις ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές. Ιδιαίτερα ανησυχητικά είναι τα ευρήματα της πιο πρόσφατης έρευνας που πραγματοποιήσα, τα οποία δείχνουν ότι τα άτομα με χαμηλότερα επίπεδα χρηματοοικονομικών γνώσεων αντιμετωπίζουν σημαντικά υψηλότερο κίνδυνο να βρεθούν σε οικονομική δυσπραγία και είναι λιγότερο πιθανό να διαθέτουν αποθεματικό για έκτακτες καταστάσεις (rainy day fund). Με άλλα λόγια, θα λέγαμε ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός μπορεί να εμποδίσει τα άτομα να αντεπεξέλθουν αποτελεσματικά στις οικονομικές προκλήσεις και ιδιαίτερα σε περιόδους αυξημένης αβεβαιότητας, όπως είναι η σημερινή, κάτι που εγκυμονεί πολλαπλούς κινδύνους για τη μακροπρόθεσμη χρηματοοικονομική ευημερία τους. Ανταλαμβάνεται ότι σήμερα, πε-

ρισσότερο από ποτέ, η καλλιέργεια χρηματοοικονομικής παιδείας στον ευρύτερο πληθυσμό, ειδικότερα όμως ανάμεσα στους νέους, πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα της πολιτείας. Αυτό που πρέπει να κατανοήσουμε είναι ότι η χρηματοοικονομική παιδεία, όπως δείχνει άλλωστε και η βιβλιογραφία, έχει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των αρνητικών αποτελεσμάτων που δημιουργούνται από τα χαμηλά επίπεδα χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού.

ΚΥΠΡΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ

Ποια είναι η υπάρχουσα κατάσταση στην Κύπρο; Πώς θα χαρακτηρίζατε τους Κύπριους πολίτες και ποιες ηλικιακές ομάδες/κατηγορίες ανθρώπων παρουσιάζουν το μεγαλύτερο πρόβλημα;

Τα αποτελέσματα των ερευνών που πραγματοποιήσα δείχνουν ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός είναι υπαρκτό πρόβλημα στην Κύπρο. Και για να γίνει πιο συγκεκριμένος, δυστυχώς τα αποτελέσματα και των τριών ερευνών που εκπόνησα στο **TEPAK** καταδεικνύουν ότι περίπου το 60% των Κυπρίων (στο ηλικιακό εύρος 18-64) είναι χρηματοοικονομικά αναλφαριθμητικά άτομα. Αυτό σημαίνει ότι περίπου 6 στα 10 άτομα δεν έχουν βασικές χρηματοοικονομικές γνώσεις και δεν κατέχουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Το πρόβλημα παρουσιάζεται εντονότερο ανάμεσα στους νέους, αφού τα ευρήματα δείχνουν ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός ανεβαίνει στο 70% ανάμεσα στους/στις πρωτοετείς φοιτητές/τριες που εισέρχονται στο **πανεπιστήμιο** του τύπου μας.

ΠΕΡΙΠΟΥ ΕΞΙ ΣΤΑ ΔΕΚΑ ΑΤΟΜΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΒΑΣΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Επιπλέον, το πρόβλημα εμφανίζεται εντονότερο ανάμεσα στον γυναικείο πληθυσμό, με τις εκτιμήσεις να δείχνουν ότι το χάσμα ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες κμωσίνεται γύρω στο 10%. Ταυτόχρονα, το πρόβλημα παρουσιάζεται εντονότερο ανάμεσα στα νοικοκυριά με σχετικά χαμηλά εισοδήματα. Συγκεκριμένα, ένα εύρημα δείχνει ότι το 76% των ατόμων με δηλωθέν ετήσιο οικογενειακό ακαθάριστο εισόδημα μέχρι 20.000 ευρώ είναι χρηματοοικονομικά αναλφάβητοι, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό βρίσκεται μόνο στο 33% των ατόμων με ετήσιο οικογενειακό ακαθάριστο εισόδημα πάνω από 60.000 ευρώ.

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του χρηματοοικονομικά αναλφάβητου ανθρώπου και πόσο επηρεάζει το γεγονός αυτό τη ζωή του;

Θα σας μεταφέρω τα κύρια χαρακτηριστικά του χρηματοοικονομικά αναλφάβητου Κύπριου, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από τις έρευνές μου.

Πρώτον, αυτά τα άτομα αγνοούν βασικές χρηματοοικονομικές έννοιες που αφορούν τη βιώσιμη διαχείριση των χρηματοοικονομικών πόρων που διαθέτουν, όπως είναι ο ανατοκισμός, η χρονική αξία του χρήματος, οι επιπτώσεις του πληθωρισμού στις αποταμίεύσεις, η σωστή διαχείριση του χρέους κλπ.

Δεύτερον, αγνοούν βασικές χρηματοοικονομικές αρχές σωστής διαχείρισης επενδύσεων, όπως είναι η σχέση μεταξύ της απόδοσης και του ρίσκου, καθώς και η διασπορά του επενδυτικού ρίσκου.

Τρίτον, επιδεικνύουν μια λανθασμένη στάση απέναντι στη διαχείριση των χρημάτων τους, με την έννοια ότι, για παράδειγμα, πιστεύουν πως τα χρήματα υπάρχουν για να τα ξοδεύουμε και περιμένουν να συμβούν

περισσότερα θετικά γεγονότα στη ζωή τους παρά αρνητικά.

Τέταρτον, εκφράζουν λανθασμένες συμπεριφορές, για παράδειγμα, δεν τηρούν μηνιαίο οικογενειακό προϋπολογισμό, επιδεικνύουν χαμηλή τάση για αποταμίευση και έλλειψη προνοητικότητας για τη δημιουργία χρηματικών αποθεματικών για έκτακτες ανάγκες, υπερδανείζονται, καθυστερούν στην υλοποίηση συνταξιοδοτικού πλάνου κ.ά.

Πέμπτον, κάτι που ενδεχομένως κάποιος να μην περίμενε και έχει πολύ ενδιαφέρον είναι ότι τα χρηματοοικονομικά αναλφάβητα άτομα τείνουν να έχουν παράλληλα ελλείψεις σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες που απαιτούνται για τη σωστή και υπεύθνη αξιοποίηση των νεοεμφανιζόμενων χρηματοοικονομικών τεχνολογιών (FinTech), θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την επιτυχή ενσωμάτωσή τους στην εποχή της 4ης βιομηχανικής επανάστασης.

Απλουστευμένα, κάποιος θα μπορούσε να πει ότι ο χρηματοοικονομικά αναλφάβητος δεν χρησιμοποιεί το χρήμα με τρόπο ώστε να δημιουργεί νέο χρήμα, ενώ ο χρηματοοικονομικά εγγράμματος διαχειρίζεται τα οικονομικά του έξυπνα, έχοντας γνώση ότι η διαχείριση αυτή αφορά το μέλλον του, δηλαδή παίρνει σωστές αποφάσεις σήμερα που σταδιακά οδηγούν σε μεγαλύτερα εισοδήματα και διαχρονική συσσώρευση πλούτου.

Από έρευνες προκύπτει πως οι γυναίκες υστερούν σημαντικά έναντι των ανδρών ως προς τις χρηματοοικονομικές γνώσεις. Πού οφείλεται αυτό;

Πράγματι, παρόλο που στην Κύπρο οι γυναίκες έχουν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο όσον αφορά τα προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που κατέχουν, τα στατιστικά από τις μελέτες μου δείχνουν ότι τα επίπεδα χρηματο-

οικονομικού αλφαριθμητισμού στις γυναίκες υστερούν έναντι των ανδρών. Τα στοιχεία όμως δεν επιτρέπουν να εξετάσουμε τον ακριβή λόγο για τον οποίο υπάρχει αυτό το χάσμα ανάμεσα στα δύο φύλα. Μια πιθανή εξήγηση είναι ότι οι γυναίκες τείνουν να μη συμμετέχουν ενεργά στη λήψη σημαντικών οικονομικών αποφάσεων που αφορούν το νοικοκυριό, όπου τον κυριαρχικό λόγο σε θέματα οικονομικών αποφάσεων έχουν οι άνδρες. Αυτό έχει δυστυχώς διπλό αρνητικό αποτέλεσμα στο επίπεδο του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των γυναικών. Πρώτον, συχνά δεν εξοικειώνονται στην πράξη με σημαντικά θέματα που αφορούν τη διαχείριση του χρήματος, ώστε να μάθουν από τα λάθη τους και μέσα από ανατροφοδότηση στη συνέχεια να βελτιωθούν. Δεύτερον, αυτό συμβάλλει αρνητικά στην αυτοπεποίθηση των γυναικών να χειριστούν χρηματοοικονομικά ζητήματα, κάτι που φαίνεται και από τις απαντήσεις που δίνουν σε σχετική ερώτηση αυτο-αξιολόγησης χρηματοοικονομικών γνώσεων.

Να σημειώσουμε εδώ ότι το χάσμα ανάμεσα στα δύο φύλα δεν είναι κυπριακό φαινόμενο, αφού καταγράφεται και σε πολλές άλλες χώρες. Κοιτώντας στη διεθνή βιβλιογραφία, η εξήγηση του χάσματος συνήθως αποδίδεται σε διάφορα κοινωνικά και έμφυλα στερεότυπα.

Ποιος ο ρόλος της ακαδημαϊκής κοινότητας στην προώθηση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού και ποιες δράσεις έχετε εγκαινιάσει ως ΤΕΠΑΚ;

Πρωτίστως, η ακαδημαϊκή κοινότητα μπορεί να συμβάλει στη διεξαγωγή έρευνας και διάχυσης των αποτελεσμάτων σε κέντρα λήψης αποφάσεων και διαμόρφωσης πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, οι έρευνες που διεξάγω στο ΤΕΠΑΚ αποτέλεσαν τον πυρήνα σειράς

επιστημονικών ευρημάτων για την καταγραφή του προβλήματος του χρηματοοικονομικού αναλφαιτισμού και των συνεπειών του στην Κύπρο. Η κινητικότητα και η προσοχή στο εν λόγω πρόβλημα κλιμακώθηκε μετά την παρουσίαση των πρώτων επιστημονικών ευρημάτων μου σε εκδήλωση που διοργάνωσε το ΤΕΠΑΚ σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου τον Νοέμβριο του 2016.

Από τότε στο ΤΕΠΑΚ εκπονήσαμε τρεις έρευνες και διοργανώσαμε μεγάλο αριθμό ανοικτών εκδηλώσεων και επιστημονικών ημερίδων για διάχυση αποτελεσμάτων και προώθηση εισηγήσεων για χάραξη πολιτικής προς αντιμετώπιση του προβλήματος. Επίσης, την παρούσα στιγμή, στο ΤΕΠΑΚ τρέχουμε δύο ερευνητικά/εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία άπτονται των θεμάτων της χρηματοοικονομικής παιδείας που αφορούν τους πολίτες αλλά και στελέχη μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Εξίσου σημαντική είναι και η συμβολή του ΤΕΠΑΚ στην προώθηση της χρηματοοικονομικής παιδείας στην Κύπρο με την προσφορά του μαθήματος με τίτλο «**Διαχείριση Προσωπικών Χρηματοοικονομικών Πόρων**» ως επιλεγόμενου μαθήματος προς όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου. Η εισαγωγή του μαθήματος αποτελεί εφαλτήριο προς αντιμετώπιση του προβλήματος του χρηματοοικονομικού αναλφαιτισμού ανάμεσα στους νέους και νέες του τόπου, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι η χρηματοοικονομική εκπαίδευση προσφέρει τη δυναμική ώστε να επωφεληθούν τα άτομα, αλλά και η κοινωνία ως σύνολο.

Το ΤΕΠΑΚ έχει αναλάβει πρωτοβουλίες και εκπονεί πλάνο για την προώθηση της χρηματοοικονομικής παιδείας ευρύτερα ανάμεσα στην κοινωνία. Σε αυτό το πλαίσιο, συνεργαζόμαστε με τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου και τα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων, προσφέροντας σειρά διαλέξεων.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΗΜΕΡΑ

«Στόχος του Υπουργείου παραμένει η χρηματοοικονομική παιδεία και η επαφή και εξοικείωση των παιδιών και των νέων μας με χρηματοοικονομικές έννοιες και γνώσεις».

ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ Γ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού,
Αθλητισμού και Νεολαίας

Στον σημερινό κόσμο, μέσα στο γοργά μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον, με τα νέα δεδομένα επικοινωνίας και τεχνολογίας, οι πολίτες έχουν να αντιμετωπίσουν συνθήκες που αλλάζουν διαρκώς. Η άγνοια και ο χρηματοοικονομικός αναλφαβητισμός, εκτός του ότι δημιουργούν κάποτε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού, μπορούν να οδηγήσουν και σε εξαιρετικά δυσάρεστες και αρνητικές οικονομικές συνέπειες σε προσωπικό επίπεδο ή και σε φαινόμενα μεγάλης ζημιάς και φτώχειας ακόμη. Στην Κύπρο, έχουμε, δυστυχώς, πολύ συγκεκριμένες τραυματικές βιωματικές εμπειρίες, μέσα από τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν την τελευταία εικοσαετία και σχετικά πρόσφατα ακόμα, με την κρίση χρέους κ.ά.

ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ
ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΟΥ ΕΔΕΙΞΑΝ
ΣΟΒΑΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ,
ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ,
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ
ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΟΥΝ
ΣΕ ΕΓΓΡΗΓΟΡΣΗ

Η συμβολή της οικονομικής και πιο συγκεκριμένα της χρηματοοικονομικής παιδείας είναι νομίζω αυταπόδεικτη. Η οικονομική και χρηματοοικονομική παιδεία και ενημερότητα αποτελεί προϋπόθεση για την ευημερία του σύγχρονου πολίτη. Είναι γι' αυτούς τους λόγους που το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) συμπεριλαμβάνει από καιρό την οικονομική και χρηματοοικονομική παιδεία στα εκπαιδευτικά προγράμματά του, ενώ υιοθετεί και σειρά επιπρόσθετων δράσεων για την ανάπτυξη του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού ευρύτερα.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΠΑΝ

Το σχολικό πρόγραμμα, ήδη από την Προδημοτική, προβλέπει ότι το παιδί μαθαίνει να αντιλαμβάνεται και να τηρεί καθορισμένα πλαίσια και όρια ή ακόμα ορίζεται ως στόχος να αποκτή ανεξαρτησία και δεξιότητες για να αναλαμβάνει την ευθύνη κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις. Έπειτα, στο σχολικό πρόγραμμα, από τις μικρές ηλικίες της Δημοτικής Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβάνονται δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη της οικονομικής σκέψης και στην ενθάρρυνση μιας λογικής για επιχειρηματικότητα. Οι δράσεις μας περιλαμβάνουν τα προγράμματα «Ξοδεύοντας έξυπνα» και «Η Κοινωνία μας», τα οποία γίνονται

σε συνεργασία με τον θεσμικό συνεργάτη του ΥΠΠΑΝ, τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Junior Achievement Κύπρου, και τον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου. Στα προγράμματα αυτά, τα παιδιά λαμβάνουν μέρος σε ειδικά διαμορφωμένα παιχνίδια με στόχο να κατανοήσουν τον ρόλο του χρήματος στην καθημερινή ζωή και να μαθαίνουν πώς κερδίζουν, δαπανούν, μοιράζονται και εξοικονομούν χρήματα. Αξιοποιούμε έτσι και τη συμβολή εθελοντικών οργανώσεων και οργανισμών που προτείνουν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα ή και διαγωνισμούς παιδαγωγικής κατεύθυνσης. Σε αυτή την κατεύθυνση μπορούν ωστόσο να γίνουν περισσότερα και μπορούμε να ευελπιστούμε σε μια κατεύθυνση αναβάθμισης και αναπροσαρμογής των αναλυτικών προγραμμάτων, που βρίσκεται σε εξέλιξη και που στοχεύει μεταξύ άλλων στην ένταξη συστηματικών «εργαστηρίων δεξιοτήτων» στο πλαίσιο του Ωρολόγιου Προγράμματος. Εξάλλου, στο πλαίσιο του «Ψηφιακού σχολείου του Σαββάτου», προγραμματίζεται να συμπεριληφθεί και ενόπτη για τον Χρηματοοικονομικό Αλφαριθμητισμό. Στη Μέση Εκπαίδευση (Γυμνάσια), σε συνεργασία πάλι με τον Junior Achievement Κύπρου και τον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου, αναπτύσσεται το πρόγραμμα «Οικονομικά για την Επιτυχία», όπου οι μαθητές/τριες γνωρίζουν την έννοια του οικονομικού εγγραμμά-

τισμού μέσα από βασικά θέματα, όπως είναι οι επιλογές και η αυτογνωσία, ο προϋπολογισμός, η χρήση πιστωτικών μονάδων και ο οικονομικός κίνδυνος. Στα Λύκεια και τις Τεχνικές Σχολές συνεχίζεται με επιτυχία για ένατη χρονιά το πρόγραμμα «Μαθητική Επιχείρηση», μέσα από το οποίο αναπτύσσονται δεξιότητες επιχειρηματικότητας και οικονομικού εγγραμματισμού. Πρόσθετα, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Χρηματοοικονομικών Αναλυτών Κύπρου, γίνονται παρουσιάσεις με θέμα τον προσωπικό οικονομικό προγραμματισμό.

Στα αναλυτικά προγράμματα του Υπουργείου συμπεριλαμβάνονται τόσο μαθήματα Οικονομικών όσο και εισαγωγή σε έννοιες και μηχανισμούς Χρηματοοικονομικής Βασικής σκοπός του μαθήματος των Οικονομικών στο Λύκειο είναι η καλλιέργεια οικονομικής κουλτούρας και η κατανόηση από τους μαθητές βασικών οικονομικών εννοιών, μέσω κυρίως δραστηριοτήτων (πράξη/εφαρμογή) και όχι μόνο μέσω της θεωρίας. Συγκεκριμένα, υπογραμμίζεται η ανάγκη κατανόησης καθημερινών εννοιών και αναφορών σε «αποταμίευση, πληθωρισμό, ανεργία, τιμάρημο, επενδύσεις, μείωση επιτοκίων κλπ.». Το μάθημα των Οικονομικών διδάσκεται στο Λύκειο. Σε επίπεδο βασικών αρχών για όλους και ενισχυμένο για τις δύο ομάδες που καλύπτουν τον μισό σχολικό πληθυσμό στην πρώτη Λυκείου. Ενώ στη συνέχεια υπάρχουν δύο κατευθύνσεις που απορροφούν περίπου τους μισούς μαθητές με ειδικευση στα Οικονομικά και τα Εμπορικά. Αξίζει όμως να αναφερθεί και η πρωτοβουλία στην οποία συμμετέχει το Υπουργείο, μέσω της Επιθεώρησης Οικονομικών μαθημάτων, σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, το Υπουργείο Οικονομικών, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και ακαδημαϊκούς του Πανεπι-

στημίου Κύπρου και του **ΤΕΠΑΚ**, για την εισαγωγή για πρώτη φορά φέτος, στα Λύκεια και τις Τεχνικές Σχολές, του παγκόσμιου θεσμού «Global Money Week», την εβδομάδα 21-27 Μαρτίου. Στο πλαίσιο της εβδομάδας αυτής, οι μαθητές/τριες μαζί με τους/τις καθηγητές/τριες τους συμμετείχαν σε διάφορες δραστηριότητες ενδοσχολικά που σχετίζονταν με την οικονομία, όπως διεξαγωγή μικρών ερευνών, διαγωνισμών και παρουσιάσεων. Παρακολούθησαν διαλέξεις από οργανισμούς όπως ο Σύνδεσμος Ελεγκτών Κύπρου, ο Σύνδεσμος Χρηματοοικονομικών Αναλυτών Κύπρου και το Institute of Chartered Accountants in England & Wales Cyprus. Παράλληλα, είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν χώρους όπως η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, νομισματικά μουσεία, τράπεζες και τοπικές επιχειρήσεις. Επιπλέον, σε συνεργασία με τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Financial Wellbeing Institute και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, διεξήχθη με επιτυχία συζήτηση-πάνελ που απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς μέσης εκπαίδευσης με θέμα «Ο Χρηματοοικονομικός Αλφαριθμητισμός στην Κύπρο: Το πρόβλημα, οι συνέπειες και η αντιμετώπισή του».

ΚΕΝΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ

Παρ' όλα αυτά, είναι αλήθεια ότι στη χώρα μας παρουσιάζουμε κενά και ελλείψεις ως προς τη χρηματοοικονομική παιδεία και ενημερότητα. Πρόσφατες έρευνες που έδειξαν σοβαρό πρόβλημα χρηματοοικονομικού αναλφαριθμητισμού, ειδικά στους νέους, δημιουργούν ανησυχία και καλούν σε εγρήγορση. Τις έρευνες αυτές πρέπει να τις διαβάσουμε σε συνδυασμό και με την αποδοτικότητα των προγραμμάτων της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα σήμερα που, μέσα από το νέο

Η ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΩΣΤΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

σύστημα γραπτής αξιολόγησης, διαθέτουμε για πρώτη φορά αξιόπιστες ενδείξεις για την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας. Στη βάση αυτών των αποτελεσμάτων, φαίνεται καθαρά ότι χρειάζεται σημαντική βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ειδικά στη σημερινή εποχή, που μετά από δεκαετίες γνωρίζουμε ξανά εμπειρίες πληθωρισμού, ενώ αυτός ο τόσο παράλογος πόλεμος σπρώχνει τον κόσμο σε μια επαπειλούμενη γενικευμένη οικονομική κρίση, την ίδια ώρα που ακόμα ακούμε ειδήσεις για το ειδικό πρόγραμμα «Εστία» ή για εκποιώσεις ακινήτων, πρέπει να παραμείνουμε σε εγρήγορση. Η χρηματοοικονομικά εγγράμματη κοινωνία είναι το προαπαιτούμενο της άσκησης σωστής και αποτελεσματικής δημοσιονομικής πολιτικής και αναπτυξιακής στρατηγικής. Οι οικονομικά εγγράμματοι πολίτες μπορεί να συμβάλουν και να βοηθήσουν διαμορφώνοντας μια κρίσιμη μάζα και ανάλογη κουλτούρα που θα σπρώχνει και τις αρχές της χώρας σε ορθολογικές και αποτελεσματικές πολιτικές στη δημόσια σφαίρα. Είναι όχι απλώς σημαντικό, αλλά απαραίτητο, στις μέρες μας ο πολίτης να μπορεί να κάνει σωστή προσωπική χρηματοοικονομική διαχείριση, συντεταγμένο και οικογενειακό

προϋπολογισμό, υπολογισμό και διαχείριση εισοδήματος, περιουσιακών στοιχείων και κινδύνων. Πολίτες που θα αναπτύσσουν τέτοιες δεξιότητες και ικανότητες θα είναι περισσότερο ασφαλισμένοι απέναντι σε κινδύνους που ελλοχεύουν, όπως διαδικτυακές απάτες, κλοπή προσωπικών δεδομένων κλπ. Επομένως, στόχος του Υπουργείου παραμένει η χρηματοοικονομική παιδεία και η επαφή και εξοικείωση των παιδιών και των νέων μας με χρηματοοικονομικές έννοιες και γνώσεις. Στην προσπάθεια αυτή έρχεται μάλιστα να συμβάλει η Ad Hoc Επιτροπή που έχει στόχο τη διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής για την προώθηση του Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού και της Χρηματοοικονομικής Παιδείας στην Κύπρο. Στην Επιτροπή αυτή, που έχει συσταθεί από τον Δεκέμβριο του 2020, συμμετέχει με εκπροσώπηση και το ΥΠΠΑΝ, μαζί με στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, του **Πανεπιστημίου Κύπρου**, του **Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου** και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, η οποία έχει και τον συντονιστικό ρόλο. Η πρόταση για τη θέσπιση Εθνικής Στρατηγικής βρίσκεται στο τελικό της στάδιο και θα κατατεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για υιοθέτηση από την πολιτεία σύντομα. Περιλαμβάνει εκστρατείες για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού, καθώς και εργαλεία που θα βοηθήσουν στη λήψη ενημερωμένων χρηματοοικονομικών αποφάσεων, όπως είναι η λήψη δανείου, ο προγραμματισμός για συνταξοδότησή κ.ά. Ειδικότερα όσον αφορά τους νέους, η Επιτροπή υπογραμμίζει την ανάγκη για ενίσχυση της χρηματοοικονομικής παιδείας στα σχολεία, κάτι που μελετά και το Υπουργείο. Μπορούμε να αναμένουμε πιο συστηματική παρέμβαση και βελτίωση με την υιοθέτηση προτάσεων της Επιτροπής.

4. ΠΡΟΣ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Μέσο: ECONOMY TODAY

Ημ. Έκδοσης: . . .01/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 10

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΣ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟ

Σύντομα αναμένεται να κατατεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου η πρόταση της Ad Hoc Επιτροπής.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: EMILY MINTH

Στο τελικό στάδιο βρίσκονται οι διαδικασίες για τη διαμόρφωση της τελικής πρότασης της Ad Hoc Επιτροπής που έχει συσταθεί από τον Δεκέμβριο του 2020 για θέσπιση Εθνικής Στρατηγικής για προώθηση του Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού και της Χρηματοοικονομικής Παιδείας στην Κύπρο.

Στην Ad Hoc Επιτροπή, η οποία συστάθηκε μετά από εισήγηση της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής και εισήγηση της βουλευτού του ΔΗΣΥ Σάββιας Ορφανίδου, συμμετέχουν η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, η οποία έχει τον συντονιστικό ρόλο, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολογίας, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Βασικοί άξονες της πρότασης αυτής θα είναι η ενθέρωση και η ευαισθητοποίηση του κοινού, η καλλιέργεια της χρηματοοικονομικής παιδείας, η δημιουργία διαδίκτυακών εργαλείων για διαχείριση των οικονομικών πόρων κ.ά. Πρόκειται για μια μεγάλη προσπάθεια και δουλειά αρκετών μηνών, η οποία εντάσσεται και ως ορόσημο στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου. Είναι μια μεταρρύθμιση με πολλαπλά οικονομικά αλλά και κοινωνικά οφέλη, αφού, όπως διαπιστώνεται, οι χρηματοοικονομικά αναλφάβητοι άνθρωποι βρίσκονται αντιμέτωποι με σοβαρούς οικονομικούς κινδύνους, σε αντίθεση με όσους είναι οικονομικά εγγράμματοι. Επιπλέον, αυτό που καταδεικνύουν οι έρευνες είναι πως στη χώρα μας υπάρχει πρόβλημα χρηματοοικονομικού αναλφάβητισμού και αυτό είναι κάτι που ατομικά αλλά και συλλογικά θα πρέπει να καταπολεμήσουμε.

Πρωτίστως δε η πολιτεία είναι που θα πρέπει να δείξει τον δρόμο μέσα από την παιδεία και την εκπαίδευση. Έχει ευθύνη και υποχρέωση να θέσει γερές βάσεις, να εφοδιάσει

4. ΠΡΟΣ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Μέσο: ECONOMY TODAY

Ημ. Έκδοσης: . . .01/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 11

και να προετοιμάσει τους μαθητές, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις μελλοντικές προκλήσεις.

Πέραν όμως της μαθητικής κοινότητας, όπου γίνονται αρκετές δράσεις και προγράμματα σε συνεργασία με οικονομικούς και άλλους φορείς, είναι αναγκαίο να αρχίσει να δημιουργείται κουλτούρα και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Αρχίζοντας από το σπίτι μας αλλά και τον χώρο εργασίας μας, είναι σημαντικό να δώσουμε μεγαλύτερη έμφαση στον τομέα της ενημέρωσης, να ενδιαφερόμαστε περισσότερο για οικονομικά ζητήματα που μας επηρεάζουν έμμεσα αλλά και άμεσα, και να γινόμαστε πιο σοφοί.

Τα πρόσφατα λάθη του παρελθόντος στην Κύπρο αποτελούν ένα μεγάλο δίδαγμα που δεν πρέπει να ξεχνάμε και ειδικότερα σήμερα, που λόγω των συνθηκών που επικρατούν πέρα πολλοί άνθρωποι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν ούτε στις οικονομικές πιέσεις ούτε στις υποχρεώσεις τους, πόσο μάλλον στις νέες προκλήσεις, γεγονός που συμβάλλει στη διάβρωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω και έχοντας ως πυξίδα τη βιώσιμη ανάπτυξη, είναι καιρός η χώρα μας να προχωρήσει μπροστά και να αναπτύξει ακόμα περισσότερες δράσεις προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΡΑΣΗΣ

Για τη μεγάλη σημασία του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού, τις σημαντικές διαπιστώσεις για την υπάρχουσα κατάσταση στην Κύπρο, καθώς και για τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται σε επίπεδο πολιτείας αλλά και από άλλους φορείς, τοποθετούνται στο *Economy Today* οι:

- **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ**
Διοικητής Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου
- **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ**
Υπουργός Οικονομικών
- **ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ**
Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
- **ΔΡ ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ**
Πρόεδρος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
- **ΔΡ ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΛΙΩΔΗΣ**
Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου (και μέλος της Ad Hoc Επιτροπής)
- **ΔΡ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ**
Αναπληρωτής Καθηγητής Χρηματοοικονομικής στο Τμήμα Εμπορίου, Χρηματοοικονομικών και Ναυτιλίας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (και μέλος της Ad Hoc Επιτροπής)
- **ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΥΝΝΟΣ**
Διευθυντής Εταιρικών Υποθέσεων της Τράπεζας Κύπρου
- **ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**
Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ
- **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Ε. ΑΓΚΑΣΤΙΝΙΩΤΗΣ**
Πρόεδρος του ΚΕΒΕ
- **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΜΜΑΣ**
Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου
- **ΑΛΚΗΣ ΧΑΤΖΗΤΤΟΦΗΣ**
Επικεφαλής της Επιτροπής Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού του Κυπριακού Συνδέσμου Χρηματοοικονομικών Αναλυτών (CFA Society Cyprus)

5. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μέσο: ECONOMY TODAY

Ημ. Έκδοσης: . . .01/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 3

Economy TODAY

ΤΕΥΧΟΣ 71 / ΜΑΪΟΣ 2022

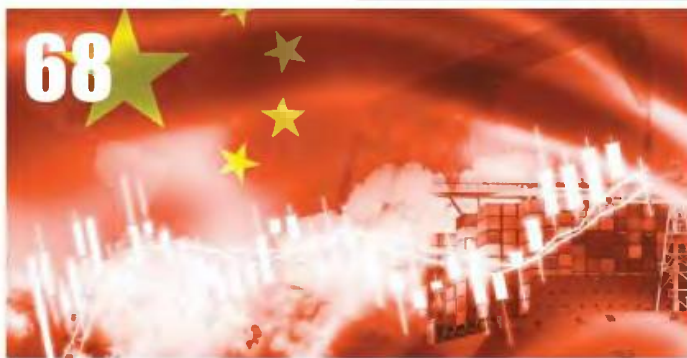
34

40

58

68

94

102

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

FOCUS

34 COVER STORY: Ενεργειακή κρίση και πράσινη μετάβαση

- **ΒΡΑΣΙΔΑΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:** Η πράσινη μετάβαση τροφοδοτεί τον πληθωρισμό

- **38 ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΛΙΚΚΑΣ:** Αναγκαία η συντόμευση αδειοδότησης έργων ΑΠΕ

- **40 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ** Πράσινη Συμφωνία

- **44 ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ** - Στόχοι και δράσεις της Κύπρου

- **48 ΚΥΡΙΑΚΟΣ Ε. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:** Η αβέβαιη, μετέωρη στρατηγική της Κύπρου για την ενέργεια

- **52 ΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ:** Προτάσεις ΕΤΕΚ για την ενεργειακή πολιτική

- **54 ΝΙΚΟΛ ΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ:** Η παγίδα του Greenwashing για τις επιχειρήσεις

- **56 ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ:** Αλλάζει ο παγκόσμιος οικονομικός χάρτης

- **58 «ΡΑΛΙ» ΑΝΟΔΟΥ** στις τιμές των τροφίμων

- **64 ΣΠΙΤΙΑ** χτισμένα από «χρυσάφι»

ΘΕΜΑΤΑ/ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ/ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

10 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ Αλφαριθμητικός

- **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΗΡΩΔΟΥ:**

Ο ρόλος της ΚΤΚ

- **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ:**

Μεταρρύθμιση-ορόσημο

- **ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ:**

Στο εκπαιδευτικό σύστημα

- **ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ:**

Ύψιστης σημασίας η επιμόρφωση

- **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ:**

Χρηματοοικονομική παιδεία

- **ΤΕΠΑΚ:** Υφάρκτο πρόβλημα στην Κύπρο

66 ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΣΚΙΔΗΣ: Τι πρέπει να γίνει για να βελτιωθεί η εικόνα των κτιρίων των πόλεων

68 Π. ΑΝΙΦΤΟΥ - ΚΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ:

Κίνα - Το πολυπολικό σύστημα και η οικονομία

74 95 ΧΡΟΝΙΑ ΚΕΒΕ: Συνέντευξη του Γ.Γ. του Επιμελητηρίου, Μάριου Τσιακλή

78 ΜΙΝΩΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ: Η ψηφιακή επιτάχυνση επαναπροσδιορίζει το μέλλον

80 ARTEMIS CREDIT BUREAU: Νέα εικόνα, νέα αποστολή, ίδιες σταθερές αξίες

90 ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ στρατοί του κόσμου

94 ΜΠΟΥΝΙΕΣ εκατομμυρίων

98 ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΑ αντικείμενα εκατομμυρίων

102 ΑΚΡΙΒΕΣ ρομαντικές απάτες

104 ΣΙΛΒΙΟ Μπερλουσκόνι

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

4 EDITORIAL

6 MARKET WATCH

106 ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ BRAND

6. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέσο: ΠΟΛΙΤΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 19

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ «ΦΩΣ» ΠΑΝ. ΚΥΠΡΟΥ - «ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ» ΤΕΠΑΚ

Συμφωνία ερευνητικής συνεργασίας

Το Εργαστήριο Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας της Ερευνητικής Μονάδας Ενεργειακής Αειφορίας «ΦΩΣ» του Πανεπιστημίου Κύπρου και το Κέντρο Αριστείας «ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ» (ECOE) του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) έχουν συνάψει συμφωνία ερευνητικής συνεργασίας που φέρνει κοντά δύο μεγάλα ακαδημαϊκά ιδρύματα, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Το Κέντρο Αριστείας «ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ» (www.eratosthenes.org.cy) είναι ένας Κόμβος Ψηφιακής Καινοτομίας για την Παρατήρηση της Γης, του Διαστήματος και της Γεωπληροφορικής. Αποτελεί ένα νέο, αυτόνομο και βιώσιμο Κέντρο Αριστείας που δημιουργήθηκε μέσω του έργου «EXCELSIOR» (www.excelior2020.eu), το οποίο εξασφάλισε χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος «Διάδοσης της Αριστείας και Διεύρυνσης της Συμμετοχής» του Ορίζοντα 2020 (Horizon 2020 Widespread Teaming Phase 2), ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του υπάρχοντος Εργαστηρίου Τηλεπισκόπησης και Γεωπεριβάλλοντος, που λειτουργεί στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Γεωπληροφο-

ρικής της Σχολής Μηχανικών και Τεχνολογίας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου από το 2007.

Για την υλοποίηση της συνεργασίας μεταξύ του Εργαστηρίου Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Κέντρου Αριστείας «ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ» υπογράφηκε τη Δευτέρα, 4 Απριλίου 2022, Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του επικεφαλής του Εργαστηρίου Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας, καθηγητή Γεώργιου Η. Γεωργίου και του διευθύνοντος συμβούλου του Κέντρου Αριστείας ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ, καθηγητή Διόφαντου Χατζημιτσά. Της υπογραφής του Μνημονίου Συνεργασίας ακολούθησε, στις 3 Μαΐου 2022, η επίσκεψη του καθηγητή Χατζημιτσά και μελών του διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού του Κέντρου Αρι-

στείας ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου. Εκεί είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στις εγκαταστάσεις και τον υπερσύγχρονο εξοπλισμό ανανεώσιμων πηγών ενέργειας του Εργαστηρίου Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας - ΦΩΣ, ενός εξοπλισμού που βρίσκεται σε λίγα σημεία στον κόσμο.

Ακολούθησε εποικοδομητική συζήτηση, με έμφαση στην ανάπτυξη άμεσης επιστημονικής συνεργασίας μεταξύ των δύο ερευνητικών κέντρων σε πεδία κοινού ενδιαφέροντος. Η συνεργασία αναμένεται να αποφέρει πολυάριθμα οφέλη και για τα δύο ακαδημαϊκά ιδρύματα, ενώ αντανακλά, τόσο την επιστημονική όσο και την πολιτισμική πρόοδο, στη βάση των διαφόρων τρόπων συνεργασίας που συμφωνήθηκαν.

7. ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ

Μέσο: ΠΟΛΙΤΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 19

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Μελέτη για την ψηφιοποίηση

Με απόλυτη επιτυχία και εξαιρετικά αποτελέσματα, το **Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ)** ολοκλήρωσε και παρέδωσε δωρεάν, πριν λίγες μέρες, τη μελέτη για την ποιότητα στην τρισδιάστατη ψηφιοποίηση της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς που είχε, τιμητικά, αναλάβει το 2020 μετά από αυστηρή επιλογή και ανάμεσα σε δεκάδες άλλες υποψηφιότητες φορέων από όλη την Ευρώπη που ανταποκρίθηκαν στην ανοιχτή προκήρυξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η πρωτοποριακή αυτή μελέτη τριακοσίων σελίδων, που γίνεται για πρώτη φορά στα παγκόσμια χρονικά, αποτελεί έναν περιζήτητο και πολύτιμο οδηγό που

επηρεάζει τις εξελίξεις στον βιομηχανικό τομέα και διαμορφώνει τις πολιτικές του μέλλοντος πάνω στην έρευνα, καινοτομία, ανάπτυξη και εκπαίδευση στην τρισδιάστατη αποτύπωση της πολιτιστικής κληρονομιάς του ανθρώπου.

Τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν στο πλαίσιο

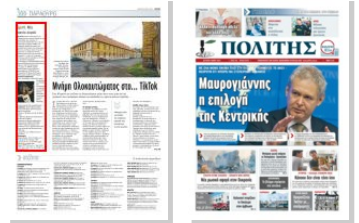
διαδικτυακής εκδήλωσης που θα διοργανώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 18 Μαΐου 2022 (9:00 – 11:00 CET), ημέρα η οποία έχει οριστεί ως Διεθνής Ημέρα Μουσείων. Μπορείτε να παρακολουθήσετε την εκδήλωση πατώντας στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://bit.ly/3LRqfV8>

8. SPIRIT ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΧΟΡΟΥ

Μέσο: ΠΟΛΙΤΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/05/2022

Σελίδα: 16

ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ

Spirit: Μία ταινία χορού

Μια ταινία χορού ντοκουμέντο, μια διαδραστική επί σκηνής έκθεση και ένα μικρό βιβλίο που ανοίγουν τη δημιουργική διαδικασία πίσω από την παράσταση διάρκειας SPIRIT, ένα τετράωρο μαραθώνιο χορού που μεταδόθηκε ζωντανά στις προσωπικές οθόνες των θεατών κατά την πρώτη καραντίνα του 2020. Επί σκηνής, έκθεση ανοικτή πριν και μετά από τις προβολές. Η ταινία έχει αγγλικούς υπότιτλους και θα προσφέρονται θέσεις με ακουστική περιγραφή.

Στα πλαίσια του Flashart@Rialto και του Beyond DisDance Festival, διοργάνωση Υπόγειας Σκηνής/Πολυχώρος Συνεργείο. Το SPIRIT (2020) δημιουργήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου.

Ταυτότητα παράστασης

Ιδέα / Σκηνοθεσία / Μοντάζ: Ελένα Αλεξάνδρου
Σχεδιασμός και δημιουργικό της έκθεσης: Εύα Κοραή, Όμπρος Παναγίδης
Πρωτότυπη μουσική: Πάνος Μπάρτζης

Δραματουργία: Έλενα Αγαθοκλέους

Περφόρμανς: Αριάννα Μαρκουλίδου, Πέτρος Κονναρής, Ράνια Γλυμίτσα, Μαρίνα Αργυρίδου

Υπότιτλοι / Βοηθός μοντάζ: Σουζάνα Φιαλά

Σχεδιασμός Φωτισμού παράστασης:

Αλεξάντερ Γότοβιτς

Παραγωγή: bytheway productions

Υποστηρικτές: Makers Will Make,

ΤΕΠΑΚ | Τμήμα Πολυμέσων και Γραφικών Τεχνών, Εργαστήριο Οπτικής Κοινωνιολογίας και Μουσειολογίας – VSMS Lab

Ευχαριστίες στο CYENS Centre of Excellence

Πληροφορίες

Θέατρο Ριάλτο, Τρίτη 17 Μαΐου, στις 18:30 & 20:30 | Διάρκεια: 63'

Εισιτήρια: € 12 / 10, E-ticket: www.rialto.com.cy, Rialto App

Ταμείο: 7777745 (Δευ – Παρ 10:00-15:00 και 2 ώρες πριν την έναρξη των παραστάσεων)

Legislimpl περίληψη νομοσχεδίων σε 10 δευτερόλεπτα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ

Θαύμα, θαύμα, αναφώνησε άνθρωπος με μεγάλη εμπειρία στο κοινοβούλιο. Σε δέκα δευτερόλεπτα, ένα ηλεκτρονικό πρόγραμμα ετοιμάσε αξιόπιστη περίληψη νομικού κειμένου, νομοσχεδίων και νόμων. Το εντυπωσιακό γεγονός, έγινε κατά τη διάρκεια διήμερου συνεδρίου, με θέμα Digital Democracy Hackathon, στο πλαίσιο του Φόρουμ για τη Δημοκρατία, το οποίο διοργάνωσε το Γραφείο Επιτρόπου του Πολίτη, το **Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου** και με συμμετοχή των οργανισμών Malloc, Nomoplatform και Hegemonic Project. Το εκπληκτικό αυτό πρόγραμμα ετοιμάσαν δύο νέοι Κύπριοι, δύο κομπουτεράκιδες, ένας στρατιώτης και ένας φοιτητής, σε διάστημα δύο ημερών, στο πλαίσιο του συνεδρίου. Ο Χρίστος Φαλάς και ο Ανδρέας Λόρδος είναι παιδιά 19 χρόνων, τα οποία κέρδισαν και παλιότερα hackathons, βραβεία σε παγκόσμιες Ολυμπιάδες Πληροφορικής. Για όσους καταλαβαίνουν, παρουσίασαν λύσεις με αλγόριθμους και machine learning. Ο Ανδρέας σπουδάζει στο Harvard University και ο Χρίστος μόλις τελειώσει τον στρατό θα φοιτήσει στο University of Cambridge. Φυσικά ούτε λόγος για κυπριακά **πανεπιστήμια** και η μεγάλη έγνοια των δικών τους είναι ότι θα μείνουν στην ξενιτιά.

Το πρόγραμμα των δύο νέων φέρει το όνομα «Legislimpl» και ξεκινά με το κεφαλαίο ελληνικό γράμμα Λ και συνεχίζει με αγγλικά γράμματα. Ειδικότερα το «Legislimpl», σύμφωνα με το σκεπτικό του προγράμματος, συμβάλλει στην κατανόηση των νομοθετημάτων, χρησιμοποιώντας machine learning και μεταφράζει το κάθε νομοσχέδιο σε γλώσσα την οποία μπορεί να κατανοήσει ο καθένας. Ακόμη μπορεί να αναλύσει το νομικό κείμενο, σε όση λεπτομέρεια θέλει ο κάθε χρήστης. Σημειώνεται επίσης ότι η γλώσσα που χρησιμοποιείται επιτρέπει σε ένα απλό πολίτη, χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις, να κατανοήσει τους νόμους που τον αφορούν και ακόμη να συμμετέχει στη διαδικασία διαμόρφωσης της νομοθεσίας. Στο σημαντικό αυτό συνέδριο, το οποίο ευτυχώς ή δυστυχώς δεν έτυχε της δέουσας προβολής από τα Μέσα Ενημέρωσης, έλαβαν μέρος σπουδαίοι επιστήμονες, τόσο από την Κύπρο, όσο και από το εξωτερικό. Σταχυολογούμε κάποιες αναφορές των συμμετεχόντων:

- Ο μεγαλύτερος εχθρός της διαφθοράς είναι η διαφάνεια.
- Τα πολύπλοκα προβλήματα δεν αντιμετωπίζονται με κλασικές μεθόδους ή γραμμικά μαθηματικά. Για να επιλύσουμε σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα είναι αναγκαίο να αξιοποιήσουμε την επιστήμη της πολυπλοκότητας και σχετικότητας.

Υπάρχει ελάχιστη (ή καθόλου)

ορατότητα στις κυβερνητικές διαδικασίες για τους πολίτες, παρόλο που αυτοί θα έπρεπε να βρίσκονται στο επίκεντρο των διαδικασιών.

- Πρέπει να δημιουργηθεί μια δικτυακή πλατφόρμα, η οποία να επιτρέπει στους πολίτες να έχουν άμεση και δομημένη επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς χάραξης πολιτικής.

- Να απευθύνεται στον μέσο πολίτη, να είναι εύχρηστη και απλή. Να χρησιμοποιεί τρία κύρια εργαλεία –forums (ανοικτός διάλογος), petitions (αναφορά) και polls (δημοσκοπήσεις).

- Θεσοθέτηση μετρήσιμων δεδομένων για την αξιολόγηση των κυβερνητικών υπηρεσιών και εκτίμηση του αναμενόμενου χρόνου των διαδικασιών.

Η καλή αυτή ειδήση γεννά αισιοδοξία και ελπίδα για το μέλλον της Κύπρου, έστω και αν αυτή την περίοδο τα δυνατά μυαλά προσφέρουν τη «φραϊά τους ουσία» σε μεγάλα και σπουδαία **πανεπιστήμια** του εξωτερικού. Σίγουρα κάποια μέρα, είτε άμεσα, είτε έμμεσα, θα προσφέρουν ένα μερίδιο των γνώσεών τους πίσω στην πατρίδα τους. Είναι χιλιάδες οι Κύπριοι επιστήμονες, οι οποίοι διαπρέπουν στο εξωτερικό και είναι αμέτρητες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες σιωπηλά και χωρίς τιμηπανοκρουσίες, βοήθησαν τον τόπο που τους γέννησε, χωρίς να αναμένουν ανταλλάγματα. Ικανοποίηση προκαλεί και η διαπίστωση ότι νεαροί άνθρωποι οι οποίοι βρίσκονται στα δώματα της εξουσίας, όπως ο Επίτροπος του Πολίτη Παναγιώτης Σεντώνας, παραδέχονται ότι «ο παραδοσιακός τρόπος παραγωγής πολιτικής έχει παρέρθει». Έχουμε ανάγκη από νέα εργαλεία που να φέρνουν τους πολίτες στο επίκεντρο του κύκλου χάραξης και υλοποίησης πολιτικών». Σε αυτό τον καλό στόχο, πορεύεται και η νεαρή πρόεδρος της Βουλής Αννίτα Δημητρίου, η οποία βρίσκεται συχνά πυκνά δίπλα στους νέους και στηρίζει ποικιλοτρόπως τα άξια νέα βλαστάρια του τόπου μας.

Το μόνο σίγουρο είναι ότι η νέα γενιά είναι γνωσιολογικά, επιστημονικά και πητικά, πολύ πιο δυνατή από την προηγούμενη και σίγουρα δεν έχει τα βαρίδια της διαφθοράς και των εθνικών παθών, τα οποία ακόμη κουβαλά η μεγαλύτερη και σύντομα αποχωρούσα, μοραία από τα γήινα, παλαιότερη γενιά. Η δύναμη του διαδικτύου, όσες παιγίδες και αν κρύβει, σίγουρα φέρνει και πολλά καλά και αμέτρητες ευκαιρίες στα δυνατά μυαλά, τα οποία έχουν το σθένος και την ψυχική δύναμη, να εκμεταλλευτούν τις ατέλειωτες γνώσεις, του αχανούς παγκόσμιου ιστού. Φυσικά, όλα κάνουν κύκλο και αν η κυπριακή πολιτεία βρίσκεται σε αυτή τη φάση, στα πολύ κάτω τους, σύντομα θα γυρίσει ο κύκλος και η νέα γενιά θα φέρει την πραγματική άνοιξη.

kaparispan@yahoo.gr